

PÄÄKIRJOITUS

<https://doi.org/10.33350/ka.120251>

Jos etsit kadonnutta aikaa

Henri Pettersson

Kasvatus & Aika perustettiin kirkkaalla johtoajatuksella: Tarkoitus oli mahdollistaa kotimainen säännöllisesti ilmestyvä julkaisukanava korkeatasoiselle ja vertaisarvioidulle tutkimukselle, jonka polttopisteessä ovat kasvatuksen ja koulutuksen historialliset aiheet. Kuten professori Jukka Rantala (2007) taustoittaa näitä sytykkeitä ensimmäisen numeromme pääkirjoituksessa, kasvatushistorialliset kysymyksenasettelut olivat tuolloin jäämässä paitsioon kasvatustieteen pelikentällä. Tässä mielessä julkaisullamme oli alusta asti paitsi selvä oma ekologinen lokeronsa akateemisella maaperällä myös julkilausuttu tehtävänsä juuri tämän aihealueen lipun kantajana.

Jo varhain lehtemme profiili laventui kuitenkin kattamaan myös sellaiset kasvatuksen ja koulutuksen yhteiskunnallisemmat tutkimusasetelmat, joissa askelletaan nykyhetkessä. Menneisyyteen kurkottavan aikaulottuvuuden vaatimus ei siten ollut täysin ehdoton. Ajan myötä lehdesämme on julkaistu alati enemmän myös filosofisen tutkimusotteen artikkeleja, joissa pureudutaan kasvatustoiminnan taustalla vaikuttaviin arvoihin ja päämääriin eri filosofisten koulukuntien ja tutkimusperinteiden keinoin. Tämä menetelmien, näkökulmien ja paradigmojen moniääninen yhdistelmä on kaikesta huolimatta ollut luonteva. Eri suunnista tulevat tarkastelut myös tukevat toisiaan, kuten voi huomata lehtemme lukuisista teemanumeroista, joissa kootaan erilaatuisia tekstejä yhteen yhdistävän katto-otsikon alle.

Toimituskuntamme kesäkuisessa lähitapaamisessa virisi hyvähenkistä keskustelua siitä, onko linjastamme tullut jo liiankin linjaton. Yhtenä kriteerinämme artikkeliehdotuksia arvioitaessa on sopivuus lehden linjaan, mutta toimittajillemme ei ymmärrettävästi ole aina selvää, miten tätä vaatimusta tulisi käytännössä tulkita – eikä siihen mitään viivoittimen lailla toimivaa pisteytystyökalua olekaan annettavissa. Lopputuloksena vain harvoin lehdesämme käännytetään käsikirjoituksia ilman vertaisarviointiprosessin aloittamista muihin sopivampiin julkaisuihin. Samaan aikaan on ollut havaittavissa, että tyylipuhtaasti historialliset tekstit ovat vähenemään päin tarjottujen käsikirjoitusten joukossa, ja niiden suhteellinen osuus julkaistuissa numeroissa on nykyään jo varsin vähäinen (sama trendi on esillä myös jokavuotisilla Kasvatuksen historian ja filosofian verkoston kesäpäivillä, kun katsotaan työryhmien ja esitelmien otsikkoja).

Miten tulisi nyt suhtautua sellaiseen kehityskulkuun, että *Kasvatus & Aika* on hiljalleen muovautumassa jonkinlaiseksi kasvatustieteen yleislehdeksi? Tulisiko toimituksellinen linja piirtää syvemmälle hiekkaan lehtemme alkuperäisen eetoksen mukaisesti? Emme ota kantaa näihin kysymyksiin tässä, mutta jatkamme alkanutta itsetutkiskelua. Näkemykset

lehtemme lukijoilta ja entisiltä toimituskunnan jäseniltä ovat erittäin tervetulleita, ja niitä kuunnellaan tarkalla korvalla ”nuoremman” väen parissa. Mikään akuutti hätätila lehdellämme ei missään nimessä ole, sillä hyviä artikkeleja tarjotaan arvioitavaksi jatkuvasti. Numerokohtaisesti julkaistavien artikkelien määrää ei myöskään ole rajattu, joten käynnissä ei ole raadollinen nollasummapeli, jossa ei-historialliset tekstit valtaisivat historiallisempien kirjoitusten rajallista elintilaa. Toivotamme edelleen lämpimästi tervetulleeksi käsikirjoituksia kaikilta kasvatuksen historiallis-yhteiskunnallisilta aloilta.

***

Kasvatus & Ajan Vuoden tiedeartikkeli 2021 -palkinto jaettiin Kasvatuksen historian ja filosofian kesäpäivillä Turussa 17.6.2022. Palkittu artikkeli on Ari Siveniuksen ja Päivi Armilan ”Vuosi lähempänä hautaa? Törmäyksiä demokraattisessa koulutusyhteiskunnassa”. Valinnan teki kasvatustieteen emeritusprofessori Pauli Siljander Oulun yliopistosta, jota kiitämme lämpimästi kunniatehtävän suorittamisesta.

***

Kasvatus & Aika oli mukana nyt jo päättyneessä kymmenen suomalaisen tieteellisen julkaisun yhteishankkeessa, jonka rahoitti Suomen tiedekustantajien liitto ry. Hankkeen tavoitteet olivat kahtalaiset. Yhtäältä projektissa kartoitettiin keväällä 2021 toteutetun kyselytutkimuksen keinoin suomalaisten tiedelehtien toimituskuntien jäsenten tuntemuksia koulutus- ja yhteistyötarpeistaan. Annastiina Mäkilän (2022) koostama raportti kyselyn tuloksista on nyt vapaasti luettavissa verkossa.

Toisena tavoitteena oli tuottaa tieteelliseen julkaisemiseen liittyvää koulutusmateriaalia niin kirjoittajille kuin toimittajillekin. Kymmenen videoluennon sarjassa käydään asiantuntijoiden toimesta läpi tieteelliseen julkaisuun kirjoittamisen vaiheet aina suunnittelusta ja kirjoittamisesta vertaisarviointiin ja artikkelin eliniän pidentämiseen julkaisemisen jälkeen. Luennot ovat katsottavissa HAKA-tunnuksilla osoitteessa: <https://moodle.utu.fi/course/view.php?id=21914>.

Kasvatus & Aika kiittää yhteishankkeen muita jäseniä, jotka olivat *Nuorisotutkimus*, *Janus*, *Gerontologia*, *Media & viestintä*, *Ennen ja nyt*, *Historiallinen Aikakauskirja*, *Kasvatus*, *Aikuiskasvatus* ja *Sosiologia*.

***

Tämä kesännumero pitää sisällään viisi tutkimusartikkelia, jotka muodostavat teemoiltaan ilahduttavan monipuolisen kokonaisuuden. Ensimmäisessä tekstissä Anna Hornborg, Minna Kyttälä, Anne Laiho ja Hanna-Majja Sinkkonen ovat selvittäneet haastatteluaineiston keinoin, miten opettajien puhe luo kielellisiä ja kulttuurisia eronteon diskursseja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen yhteydessä. Seuraavassa artikkelissa Jenni Ali-saari, Mervi Kaukko ja Leena Maria Heikkola tutkivat puolestaan hekin aiheetta, joka liittyy niin ikään maahanmuuttajataustaisiin oppilaisiin, sillä heidän purkamansa haastatteluaineisto tuo ilmi opettajien huolipuhetta näiden oppilaiden opintojen suhteen. Kolmannessa kirjoituksessa Antti Moilanen ja Arto O. Salonen kirjoittavat filosofisemmin sivistyksen kasvatustavoitteen päivittämisestä ekokriisin aikakaudelle. Neljännen tutkimuksen toteuttaneet Jonna Kangas, Tuulikki Ukkonen-Mikkola, Katja Sirvio, Hanna Hjelt ja Elina Fonsén selvittivät kyselytutkimuksen kautta varhaiskasvatuksen opettajien käsityksiä työnsä haasteis-

ta ja mahdollisuuksista. Viidennessä tekstissä Taina Kyrönlampi ja Minna Uitto tarkastelevat fenomenologisen menetelmän keinoin esikouluikäisten lasten ryhmäkeskusteluista esiin nousevia käsityksiä osallisuudesta opetuksessa. Numeromme kirja-arvostelusta vastaa Miia Kuha, joka on lukenut teoksen *Perheen jäljillä. Perhesuhteiden moninaisuus Pohjolassa 1400–2020* (toim. Ilmakunnas & Lahtinen, 2021). Numerossa julkaistaan myös kolme lektiota. Onnittelemme uusia tohtoreita vielä kerran.

Kirjallisuus

- Mäkilä, Annastiina 2022. *Selvitys kotimaisten tieteellisten julkaisujen toimitusten koulutus- ja yhteistyötoiveista*. Tieteellisten seurain valtuuskunnan verkkojulkaisuja 12. Tieteellisten seurain valtuuskunta. <https://doi.org/10.23847/tsv.232>
- Rantala, Jukka 2007. Näin syntyi *Kasvatus & Aika*. *Kasvatus & Aika* 1 (1), 3–4 [www-lähde]. < <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/67877/28472> > (Luettu 20.6.2022).

FT Henri Pettersson toimii kasvatustieteen yliopistonlehtorina Oulun yliopistossa.